

NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO PAŽYMA

Projekto pavadinimas	Lietuvos Respublikos turizmo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas
Projekto rengėjas	Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija
Projekto tikslas	Įtvirtinti nuostatas dėl atvykstamojo turizmo kelionių organizatorių prievolės užtikrinti savo įsipareigojimus privalomu prievolių įvykdymo užtikrinimu, kaip to reikalauja Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2302 dėl kelionės paslaugų paketų ir susijusių kelionės paslaugų rinkinių, kuria iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyva 2011/83/ES bei panaikinama Tarybos direktyva 90/314/EEB. Taip pat patikslinti Įstatymo nuostatas, susijusias su Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos funkcijomis, teisėmis ir pareigomis, viešosios įstaigos „Kelialaukis Lietuvoje“ funkcijomis, kelionių organizatorių priežiūra, gidų, turizmo informacijų centrų ir apgyvendinimo paslaugų teikimo reguliavimu, sudaryti sąlygas sukurti nacionalinę turizmo informacinę sistemą.

Siūlomo projekto poveikio įvertinimas (teigiamos ir (ar) neigiamos pasekmės)*

Poveikis turizmo sričiai	<p>Poveikis kelionių organizatoriams:</p> <p>Dėl prievolių įvykdymo užtikrinimo sumos</p> <p>Įstatymo nuostatas siūloma patikslinti suderinant su Direktyvos (ES) 2015/2302 17 ir 19 straipsniais, kadangi kelionių organizatoriai, organizuojantys ne tik išvykstamąjį ir vietinį, bet ir atvykstamąjį turizmą privalo turėti draudimą (prievolių įvykdymo užtikrinimo suma). Atkreiptinas dėmesys, kad visiems keliautojams, nepriklausomai nuo kelionių organizatoriaus veiklos rūšies ir jos apibrėžimo, turi būti taikoma organizuotų kelionių apsauga, todėl įvertinus atvykstamojo turizmo kelionių organizatoriams teksiančią administracinę naštą, atvykstamojo turizmo kelionių organizavimo veiklos pobūdį ir atvykstamojo turizmo kelionių organizatoriaus prievolių įvykdymo užtikrinimo sumą, nustatoma pradinė minimali 3 000 eurų prievolių įvykdymo užtikrinimo suma yra pradinė suma, kuria atvykstamojo turizmo kelionių organizatorius turės apsidrausti pradėdamas veiklą. Augant atvykstamojo ir išvykstamojo kelionių organizatoriaus pardavimams turės būti taikomos Įstatymo projekto 13 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytos nuostatos. Minėtas atvykstamojo kelionių organizatoriaus draudimas nebūtų taikomas „verslo verslui (B2B)“ darbo santykiams, kai kelionių draudimas keliautojui suteikiamas kito kelionių organizatoriaus (verslo partnerio).</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad siūlomas įtvirtinti naujas Įstatymo 13 straipsnio 4 punktas, kuriuo siekiama nustatyti, kad išvykstamojo turizmo kelionių organizatoriaus prievolių įvykdymo užtikrinimo suma turi būti ne mažesnė kaip 20 000 eurų, siekiant palengvinti administracinę naštą, tenkančią prievolių įvykdymo užtikrinimo reikalavimais, išvykstamojo turizmo kelionių organizatoriams, kelionių organizatoriui, kurio paeiliui einančių paskutinių praėjusių ir pasibaigusį keturių ketvirčių kelionių organizatoriaus bendros pajamos mažesnės nei 1 000 000 eurų. Tokiu būdu siekiama proporcingai, pagal vykdomas kelionių organizavimo apimtis, tačiau užtikrinant, kad apsaugoti keliautojų interesai kelionių organizatoriaus nemokumo atveju, sumažinti kelionių organizatorių finansinę naštą labai mažoms įmonėms.</p>
---------------------------------	---

Dėl kelionių organizatoriaus pažymėjimo stabdymo kelionių organizatoriaus prašymu:

Siekiant palengvinti verslo sąlygas kelionių organizatoriams, prašantiems laikinai dėl sezoniškumo, ekstremalios situacijos ar kitų priežasčių leisti nevykdyti kelionių organizatoriaus veiklos, prailginamas kelionių organizatoriaus pažymėjimo galiojimo stabdymas iki 12 mėnesių (šiuo metu nustatyti 6 mėnesiai), taip pat suteikiama galimybė pratęsti sustabdytą kelionių organizatoriaus pažymėjimo galiojimą papildomai iki 6 mėnesių. Dėl laikino kelionių organizatoriaus pažymėjimo galiojimo sustabdymo kelionių organizatorius galėtų ilgesnį laiką nevykdyti veiklos, kai šiam tai būtų ekonomiškai nenaudinga ir tokiu būdu patirti mažiau nuostolių bei dėl tokio sustabdymo neprarasti kelionių organizatoriaus pažymėjimo ir taip išvengti administracinės naštos siekiant gauti naują kelionių organizatoriaus pažymėjimą (licenciją). Neigiamas poveikis nėra numatomas.

Dėl apgyvendinimo:

Apgyvendinimo paslaugų teikėjams, kurie ne vėliau kaip per 24 valandas nuo Europos Sąjungos valstybių narių ir (ar) trečiųjų valstybių piliečių apgyvendinimo dienos į Nacionalinę turizmo informacinę sistemą ekonomikos ir inovacijų ministro nustatyta tvarka turės pateikti informaciją apie apgyvendintus Europos Sąjungos valstybių narių ir (arba) trečiųjų valstybių piliečius. Elektroniniu būdu į Nacionalinę turizmo informacinę sistemą renkami duomenys leis pagerinti surenkamų statistinių duomenų kokybę, sumažinti administracinę naštą apgyvendinimo paslaugų teikėjams bei juos kontroliuojančioms institucijoms, sukurti galimybę palyginti skirtingų valstybės institucijų surenkamus duomenis, sumažinti ekonominį ir statistinį turizmo sektoriaus šėšėlį, pagreitinti minėtų duomenų surinkimą bei sukurti galimybes plačiau panaudoti su turizmu Lietuvoje susijusius duomenis.

Projektu taip pat siekiama įtvirtinti viešbučio paslaugų papildomą ženklinimą pliusu bei patikslinti apgyvendinimo paslaugų klasifikavimo pažymėjimo išdavimo procedūras. Neigiamas poveikis nėra numatomas.

Poveikis Turizmo informacijos centrų veiklai:

Tikslinama sąvoka aiškiau nustatant, kad *turizmo informacijos centras* – juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, lankytojams teikiantis informaciją apie konkrečios Lietuvos Respublikos geografinės vietovės turizmo išteklius. Kadangi įstatymuose turi būti numatytos subjektų teisės ir pareigos, Įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje nustatomos turizmo informacijos centro funkcijos. Neigiamas poveikis nėra numatomas.

Poveikis viešosios įstaigos „Keliauk Lietuvoje“ veiklai:

Siekama suteikti viešosios įstaigos „Keliauk Lietuvoje“ viešojo administravimo įgaliojimus. Pastaruoju metu viešajai įstaigai „Keliauk Lietuvoje“ buvo pavedama administruoti paramos priemonės, susijusios su turizmo sektoriuje veikiančio verslo likvidumu ir Lietuvos turizmo konkurencingumo skatinimu. Taip pat siekiama peržiūrėti ir patikslinti ar įtvirtinti kitas viešosios įstaigos „Keliauk Lietuvoje“ atliekamas funkcijas.

Poveikis valstybinio Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos veiklai:

Tikslinamos valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos (toliau – Tarnyba) atliekamos procedūros. Pakeitimai leis Tarnybai efektyviau vykdyti jai priskirtas funkcijas. Neigiamas poveikis nėra numatomas

Poveikis valstybės finansams

Nacionalinei turizmo informacinei sistemai Įstaigos 2021 metų veiklos plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2021 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. 4-263 „Dėl Viešosios įstaigos „Keliauk Lietuvoje“ 2021 metų veiklos plano patvirtinimo“, 01-05-01-08-02

priemonės 2 veiksmui „Sukurti ir įdiegti nacionalinę turistų elektroninės apskaitos sistemą“ yra numatyta po 150 tūkst. eurų 2022–2024 m.) ir palaikymui (po 50 tūkst. eurų 2023–2024 m.). Reikalingos valstybės biudžeto lėšos yra numatytos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro valdymo sričių 2022–2024 metų strateginiame veiklos plane bei Lietuvos Respublikos 2022 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme Nr. XIV-745, kurį Seimas patvirtino 2021 m. gruodžio 14 d. (VšĮ „Keliauk Lietuvoje“ veiklai 2022–2024 m. papildomai skirta 1,5 mln. eurų).

Iki 2020 m. 2/3 Įstaigos veiklos buvo finansuojama naudojant Europos Sąjungos (ES) struktūrinių fondų lėšas. Įstaiga 2019 metais panaudojo 2,354 mln. eurų, 2020 metais panaudojo 1,928 mln. eurų ES struktūrinių fondų lėšų, 2021 metais panaudojo 806,5 tūkst. eurų ES struktūrinių fondų lėšų, papildomai iš valstybės biudžeto Įstaiga panaudojo 3468,2 tūkst. eurų. Įstaigos veikloms įgyvendinti 2022 metams iš valstybės biudžeto numatyta 2829,0 tūkst. eurų ir 1992,69 tūkst. eurų ES struktūrinių fondų lėšų.

Įstatymo projektas papildytas atvykstamojo turizmo kelionių organizatorių pareigomis, dėl kurių Tarnybai turės būti kas ketvirtį teikiamos ataskaitos, kurias Tarnyba per tam tikrą laiką turės tinkamai įvertinti. Atsižvelgiant į tai, kad Projektu išplečiamos Tarnybos funkcijos ir tokiu būdu didinamas darbo krūvis, Tarnybai kyla papildomo vieno etato poreikis, kuriam 2023 metams lėšų poreikis būtų apie 28 500,00 eurų (metinis darbo užmokestis su Sodra įmokomis – apie 24 250,00 eurų, darbo vietos aprūpinimui – 4 250,00 eurų (kompiuteris, baldai, telefonas, išlaikymo išlaidos).

Poveikis administracinei naštai

Siekiant užtikrinti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/2302 reikalavimus, kelionių organizatoriai organizuojantys atvykstamąjį turizmą privalės turėti prievolių įvykdymo užtikrinimo sumą, kuri turi būti ne mažesnė kaip 3 000 eurų. Nustatyta, kad vietinio turizmo kelionių organizatoriaus ir atvykstamojo turizmo kelionių organizatoriaus minimali prievolių įvykdymo užtikrinimo suma turi būti ne mažesnė kaip 3 000 eurų, išvykstamojo turizmo kelionių organizatoriaus – ne mažesnė kaip 50 000 eurų.

Pažymėtina, kad išvykstamojo turizmo kelionių organizatoriaus ir atvykstamojo turizmo kelionių organizatoriaus prievolių įvykdymo užtikrinimo sumos dydis veiklos vykdymo metu gali kisti siekiant užtikrinti, kad prievolių įvykdymo užtikrinimo sumos dydis būtų proporcingas įplaukoms, t. y. didžiausias iš šių: 1) vietinio turizmo kelionių organizatoriaus ar atvykstamojo turizmo kelionių organizatoriaus minimali 3 000 Eur prievolių įvykdymo užtikrinimo suma ir išvykstamojo turizmo kelionių organizatoriaus minimali 50 000 Eur prievolių įvykdymo užtikrinimo suma; 2) 200 000 eurų – organizuojant keliones užsakomaisiais skrydžiais; 3) 7 procentai paeiliui einančių paskutinių praėjusių ir pasibaigusių keturių ketvirčių kelionių organizatoriaus pajamų sumos už organizuotų turistinių kelionių pardavimą pagal visas kelionių organizatoriaus sudarytas organizuotas turistinės kelionės sutartis; 4) kelionių organizatoriaus gautų įplaukų suma pagal visas kelionių organizatoriaus sudarytas ir dar neįvykdytas organizuotas turistinės kelionės sutartis.

Kelionių organizatorius informaciją apie draudimą pateikti Tarnybai turės Kelionių organizatoriaus ir turizmo paslaugų rinkinio pardavėjo prievolių įvykdymo užtikrinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. birželio 12 d. nutarimu Nr. 756 „Dėl Kelionių organizatoriaus ir turizmo paslaugų rinkinio pardavėjo prievolių įvykdymo užtikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatyta tvarka, t. y. pradėdamas vykdyti veiklą. Turėti šią sumą kelionių organizatorius privalės

visą veiklos vykdymo laiką, draudimą pateikiant Tarnybai likus ne mažiau kaip 20 darbo dienų iki turimo draudimo poliso arba garantijos dokumento galiojimo pabaigos.

Siekiant palengvinti administracinę naštą, tenkančią prievolių įvykdymo užtikrinimo reikalavimais, išvykstamojo turizmo kelionių organizatoriams, kelionių organizatoriui, kurio paeiliui einančių paskutinių praėjusių ir pasibaigusių keturių ketvirčių kelionių organizatoriaus bendros pajamos mažesnės nei 1 000 000 eurų, nustatoma prievolių įvykdymo užtikrinimo suma – ne mažesnė kaip 20 000 eurų. Pagal minėtas išvykstamojo turizmo kelionių organizatorių pajamas, vertinama, kad keliautojų interesai kelionių organizatoriaus nemokumo atveju būtų apsaugoti.

Siekiant palengvinti verslo sąlygas kelionių organizatoriams, prašantiems laikinai dėl sezoniškumo, ekstremalios situacijos ar kitų priežasčių leisti nevykdyti kelionių organizatoriaus veiklos, prailginamas kelionių organizatoriaus pažymėjimo galiojimo stabdymas iki 12 mėnesių (šiuo metu nustatyti 6 mėnesiai), taip pat suteikiama galimybė pratęsti sustabdytą kelionių organizatoriaus pažymėjimo galiojimą papildomai iki 6 mėnesių. Dėl laikino kelionių organizatoriaus pažymėjimo galiojimo sustabdymo kelionių organizatorius galėtų ilgesnį laiką nevykdyti veiklos, kai šiam tai būtų ekonomiškai nenaudinga ir tokiu būdu patirti mažiau nuostolių bei dėl tokio sustabdymo neprarasti kelionių organizatoriaus pažymėjimo, ir taip išvengti administracinės naštos siekiant gauti naują kelionių organizatoriaus pažymėjimą (licenciją).

Apgyvandinimo paslaugų teikėjams, nuo apgyvandinimo dienos į valstybinę informacinę sistemą ekonomikos ir inovacijų ministro nustatyta tvarka turės pateikti informaciją apie apgyvendintus Europos Sąjungos valstybių narių ir (arba) trečiųjų valstybių piliečius. Elektroniniu būdu į Valstybinę informacinę sistemą renkami duomenys leis pagerinti surenkamų statistinių duomenų kokybę, sumažinti administracinę naštą apgyvandinimo paslaugų teikėjams bei juos kontroliuojančioms institucijoms, sukurti galimybę palyginti skirtingų valstybės institucijų surenkamus duomenis, sumažinti ekonominį ir statistinį turizmo sektoriaus šėšėlį, pagreitinti minėtų duomenų surinkimą bei sukurti galimybes plačiau panaudoti su turizmu Lietuvoje susijusius duomenis.

Administracinės naštos apskaičiavimas pateiktas administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaitoje.

Poveikis konkurencijai

Projekte turizmo informacijos centras apibrėžiamas kaip „*turizmo informacijos ženklą naudojantis juridinis asmuo, nemokamai ir (ar) už atlygį turistams teikiantis informaciją apie turizmo paslaugas, turizmo išteklius, viešąjį turizmo ir poilsio infrastruktūrą.*“

Turizmo informacijos centras lankytojams teikia bendro pobūdžio informaciją apie konkrečios Lietuvos Respublikos geografinės vietovės, kurioje veikia konkretus turizmo informacijos centras gamtos, kultūros, mokslo, religijos ir kitus objektus, renginius ir paslaugas. Bendro pobūdžio informacijos teikimas reiškia, kad atvykusiam į turizmo informacijos centrą lankytojui pagal jo išvardintus poreikius bus pateikiama informacija, kur ir kokie turizmo objektai ar vietovės yra, nemokamai duodami lankstinukai, žemėlapiai, objektų aprašymai. Taip pat turizmo informacijos centras gali teikti ir kitą aktualią nemokamą informaciją – apie konkrečios Lietuvos Respublikos geografinės vietovės, kurioje veikia turizmo informacijos centras esančias maitinimo, apgyvandinimo, sveikatinimo ir sveikatingumo įstaigas, pramogų vietas, vykstančius renginius ir pan. Atkreiptinas dėmesys, kad toks informacijos teikimas neturėtų būti laikomas turistų informavimo paslaugomis ir nepatenka į Įstatymo 3 straipsnyje nurodytas turistų

informavimo paslaugas, kurios yra laikytinos ūkine veikla, kadangi teikiama bendra informacija siekiant pritraukti lankytojus ir turistus į tam tikrą geografinę vietovę, kurioje veikia turizmo informacijos centras.

Skirtingai nei turizmo informacijos centras, gidas teikia specialią informaciją ekskursijų apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas, kitus turizmo išteklius, t.y. teikia mokamas paslaugas lankytojams, parduoda ekskursijas.

Taigi turizmo informacijos centrai, teikdami bendrą informaciją lankytojams ir turistams, nevykdys ūkinės veiklos ir tai nesukels poveikio konkurencijai (nepažeis Konkurencijos įstatymo nuostatų). Įstatymo 41 straipsnio 4 punkte numatyta, kad turizmo informacijos centrams savivaldybės teiks dotacijas 30 straipsnio 2 dalyje nustatytoms funkcijoms atlikti, tai yra neūkinei veiklai vykdyti.

Pagal Įstatymo projekto nuostatas užtikrinama, kad turizmo informavimo centrai teikia bendrą informaciją lankytojams, kas yra laikoma neūkine veikla, taigi savivaldybės dotacijos yra skiriamos neūkinei veiklai, todėl Konkurencijos įstatymo nuostatos nebus nepažeistos.

Kita svarbi informacija

Informacija apie asmenį ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą

Vardas ir pavardė	Rūta Bankauskaitė
Pareigos	vyr. specialistas
Institucija (padalinys)	Turizmo politikos skyriaus
Telefono numeris ir elektroninio pašto adresas	+37065929670; ruta.bankauskaite @eimin.lt